

ΕΒΑΓΡΙЈΕ ΠΟΝΤΙЈΣΚΙ ΠΙΣΜΟ ШЕСТΟ

ΕΥΑΓΓΡΙΟΥ ΠΟΝΤΙΚΟΥ ἈΠΟΣΠΑΣΜΑΤΑ ἘΠΙΣΤΟΛΩΝ Ζ'

1. Παρήλθομεν ἐν ἀγνοίᾳ τὴν ὀσιότητά σου τὸ πρῶτον εἰς Παλαιστίνην πορευθέντες καὶ οὐχ εὗρομεν λαβεῖν ἐφόδια τῆς σωτηρίας εἰς τὴν ὁδὸν ἡμῖν προκειμένην· Καὶ ἴσως παρὰ τὴν ὁδὸν ἐσμέν, ὥστε ἀρπάζεσθαι ἡμᾶς ὑπὸ τῶν πετεινῶν ἢ πετρῶδη ἐσμέν καὶ τὰ ἐξανατέλλοντα ξηραίνομεν ἢ ἀκανθῶν μεστοὶ καὶ ὁ λόγος ἐν ἡμῖν πνίγεται· δέομαί σου ἄφες μοι ταύτην τὴν ἁμαρτίαν καὶ ὑπὲρ τῶν λοιπῶν μου ἄνομιῶν προσεύχου.

1. Током наше претходне посете Палестини ми смо ненамерно мимоишли твоју светост и нисмо били у могућности да собом – на пут пред нама – понесемо неопходне намирнице спасења. Успут смо били, такорећи, уграбљени од стране птица и постасмо попут камењара, сушом уништавајући све што цвета, пуни трња и гушећи реч у себи (Мт. 13, 3). Преклињем те, опрости нам овај грех и моли се за остала моја сагрешења!¹

¹ Βιβλιοθήκη Ελλήνων Πατέρων και Εκκλησιαστικῶν Συγγραφέων, ΒΕΠΕΣ, Τόμος 79, *Ευάγγριος Ποντικός, Επιστολαί*, Αθήναι 2000, 196–198.

2. Τρέχομεν γὰρ ἐν θαλάσῃ μεστῇ πνευμάτων τε καὶ κυμάτων καὶ φοβοῦμαι ναυάγιον πρὸς τε τὴν πίστιν καὶ τὴν γνῶσιν καὶ τὴν δικαιοσύνην πολεμιζόντων, καὶ ἐν τούτοις ὁ Κύριος ἐντὸς ἡμῶν καθεύδει καὶ ὁ νοῦς ἡμῶν οὐ γρηγορεῖ ὁ δυνατὸς αὐτὸν δι' ἀρετῶν ἐξεγεῖραι καὶ σφόδρα ἡμῖν ἐπανίσταται ὁ φεύγων δράκων τοτὲ μὲν τῆ οὐρᾶ σαίνων τοτὲ δὲ τῷ στόματι δάκνων· τοῦτον δὲ οὐκ ἐνὶ ἄλλως ἀποκρούειν ἢ εἴ τις ὄλως καταφρονεῖ ἐδεσμάτων καὶ κτημάτων καὶ δόξης τοῦ κόσμου· ἀπὸ τούτων γὰρ κομίζει ἐν ἡμῖν ὁ πονηρὸς τοὺς μιαρῶν αὐτοῦ λογισμοὺς καὶ μετακλίνει τὸν νοῦν ἡμῶν διὰ λογισμῶν ἐμπαθῶν ὥστε προσδεῖσθαι καὶ μελετᾶν ἐν τοῖς ὄρατοῖς.

3. Τούτοις τοῖς πάθεσιν ἐχρήσατο ὁ παμπόνηρος καὶ τοὺς τρεῖς πειρασμοὺς τῷ θεῷ ἡμῶν Ἰησοῦ ἐπήγαγεν, ὅτε λίθους ἄρτον ποιεῖν αὐτὸν ἀνέπειθε καὶ ὅτε τὸν κόσμον πάντα δώσειν ἐπηγγείλατο καὶ πάλιν ὅτε ὅτι ὑπ' ἀγγέλων διακονεῖσθαι ἅξιός ἐστιν ἀπὸ τεκμηρίων λόγων πνευματικῶν ἐξηγήσατο. Καὶ ἐν τούτοις τίς δυνατὸς αὐτὸν εἰς τὰ ὀπίσω ἀποστρέψαι; τίς ἔσται Δανιὴλ βοηθούμενος ὑπὸ τοῦ ἁγίου Γαβριήλ, ὃς ποιῶν μαζαν ἐκ πίσεως καὶ τριχὸς καὶ στηρὸς

2. Срљамо у море пуно га-лија и таласа, а ја се сада бо-јим и оних олупина које ратују против вере, познања и правде (1. Тим. 1, 19); и кроз све на-ведено, Господ у нама спава и наш ум није будан, иако је спо-собан да путем врлина пробуд-и Господа (Мк. 4, 38). А неу-морно нам се супротставља и летећи змај (Ис. 27, 1), који час напада својим репом, час шкр-гутањем зуба. Он не може бити изгнан другачије до ли потпу-ним презиром хране, иметка и светске славе. Јер путем ових ствари зли ђаво усађује своје помисли у нама, а кроз остра-шћене помисли присиљава наш ум да се заплете у видљиве ствари и о њима размишља (2. Кор. 4, 18).

3. Управо ове страсти и ова три искушења најлукавији ђаво је употребио како би иску-шао и нашег Господа Исуса: мамећи га да претвори камење у хлебове, а затим му обећа-вајући васцели свет; и најзад: тумачећи како духовне речи / Писма/ значе да је /Христос/ достојан анђелског служења (Лк. 4, 1–13). Ко је, дакле, спо-собан да у свему овоме изгна / демона/? И који /човек/ може бити попут Данила – помаган од стране блаженог /анђела/ Гаврила – правећи лопте од

διαρρόρήξει τὸν δράκοντα; ἐγὼ οὐ δυνατός εἰμι, ὡς ὑπὸ τῶν πειρασμῶν ἠττώμενος· τὴν ναῦν ὅλην τῷ κυβερνήτῃ παραδέδωκα τοῦ μὴ εἶναι τὴν πεποιθήσιν ἡμῶν ἐφ' ἡμῖν ἀλλ' ἐπὶ τῷ θεῷ τῷ τε πνεύματι ἐπιτιμοῦντι καὶ τῇ θαλάσῃ κελεύοντι τοὺς δὲ ἐν τῇ νηϊ εἰς ἣν ἀτενίζουσιν γῆν τοῦ θελήματος αὐτοῦ ἐπανάγοντι.

4. Πείθω δὲ τὸν υἱόν σου Αἰδέσιον, τὸν μου ἀδελφόν, τὸ σῶμα αὐτοῦ πιάζειν καθὼς δυνατὸν καὶ καταδουλώσαι διὰ προσευχῆς καὶ νηστείας καὶ ἀγρυπνίας ὡς τοῦ ἐπιθυμητικοῦ τῆς ψυχῆς θεραπευτικῶν ὥστε μὴ γενέσθαι δεκτικὴν μυσαρῶν λογισμῶν τε καὶ κακίας. Καὶ συντριβέτω τὴν ὀργὴν αὐτοῦ ὅς ἐστιν Ἰούδας τοῖς δαίμοσι τὸν νοῦν παραδιδούς· συντρίψει δὲ αὐτὴν διὰ ταπεινότητος καὶ μακροθυμίας καὶ ἐλέους ὅτι ὑπ' αὐτῶν γεννᾶται ἡ ἀγάπη τῶν Χριστοῦ μαθητῶν ἀποδεικτικῆ. Ἐπιμελείσθω τῆς τῶν Γραφῶν ἀναγνώσεως, ὅτι οὐ μόνον αὐτὸν Σωτῆρα τοῦ κόσμου μαρτυροῦσιν ἀλλὰ καὶ ποιητὴν τῶν αἰώνων καὶ τῆς ἐν αὐτοῖς κρίσεώς τε καὶ προνοίας. Ταῦτα ἀρκείτω ἡμῖν λέγειν πρὸς τὸν υἱόν σου.

смоле, косе и масти, а како би уништио змаја? (Дан. 14, 27) Ја нисам способан да ово учиним, будући са свих страна опкољен искушењима. /Свој/ чамац сам потпуно предао у руке кормилара и немам поверења у себе самог, већ у Бога који умирује ветрове, заповеда мору и оне у чамцу приводи обали своје /божанске/ воље, наиме – обали за којом жарко чезну (Мт. 8, 23; Јн. 6, 21).

4. Молим сина твог Адесија, који је мој брат, да покорава своје тело и – колико је у стању – да га присиљава кроз молитву, пост и бдења; јер путем њих се желатељни део душе исцељује и не прима зло и скрирене помисли. Нека угуши сваку гневљивост у себи, јер гнев је попут Јуде који ум предаје демонима. А ово ће остварити кроз смирење, трпељивост и милосрђе, од којих се рађа љубав којом се Христови ученици препознају (Јн. 13, 35). Нека се занима читањем Писама, која не само да сведоче како је /Христос/ Спаситељ света, већ и да је Творац векова, као и /логоса/ суда и промисли /садржаних/ у њима. Будеш ли рекао све ово свом сину, нас ћеш сасвим задовољити.

5. Τὸν δὲ ἄνδρα θεοῦ καὶ διάκονον τοῦ Χριστοῦ, ὅτι πολλὴν ἡμῖν ἔδωκε παράκλησιν ἐν τῇ ἐρήμῳ συνίστημι τῇ ὁσίότητί σου καὶ πείθω σε καμψάμενον τὴν ψυχὴν σου δοῦναι αὐτῷ καθὼς ἐγὼ αὐτῷ ὑπεσχμαι, αὐτὸς δὲ εὐρήσειν ἐλπίζει.

5. Будући да нам је човек Божији и служитељ Христов (1. Тим. 4, 6; 6, 11) пружио велику утеху у пустињи, ја га /надаље/ поверавам твојој светости и преклињем те да пригрнеш своју душу и принесеш му на дар самог себе, као што сам га ја подражавао и надао се да ћу га наћи.

*Превод са старословенског:
Лазар Нешић*

Примљено: 22. 3. 2017.
Одобрено: 6. 4. 2017.